

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík
skipulag@skipulag.is

Reykjavík, 5. júlí 2017

Efni: Athugasemdir við frummatsskýrslu vegna Hvammsvirkjunar

Til LEX hafa leitað eigendur landsvæða úr jörðinni Hellum í Landsveit í Rangárþingi ytra, þau Aðalheiður Kjartansdóttir, db. Baldvins Björgvinssonar, Ingibjörg Björgvinsdóttir, Anna Tyrfingsdóttir, Margrét Björgvinsdóttir, Fannar Jónasson og Katrín Jónasdóttir (hér eftir „landeigendur“) og falið undirrituðum lögmanni að gæta hagsmuna sinna vegna frummatsskýrslu vegna Hvammsvirkjunar. Athugasemdafrestur við tillöguna er til 6. júlí 2017. Vegna staðsetningar fyrirhugaðrar virkjunar hafa framangreindir landeigendur verulegra hagsmuna að gæta vegna málsins.

Aðalskipulag Rangárþings ytra 2010-2022 tók gildi árið 2011. Í aðalskipulaginu er gert ráð fyrir frístundabyggð í landi Hella á tveimur stöðum, annars vegar á 10 lóðum á 10 hektara svæði sem merkt er F33 og hins vegar á 10 lóðum á 10 hektara svæði sem merkt er F34. Landinu hefur nú þegar verið skipt upp til samræmis við framangreint. Þá liggur fyrir að landsvæði landeigenda úr jörðinni Hellum muni í framtíðinni að meginstefnu til verða nýtt til frístundanota.

Mat á umhverfisáhrifum fór fram á Hvammsvirkjun á árinu 2003 á grundvelli laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum. Gert er ráð fyrir virkjuninni í aðalskipulagi Rangárþings ytra 2010 til 2022 sem tók gildi árið 2011. Framkvæmdir hafa ekki enn hafist við gerð virkjunarinnar og var því ákveðið af hálfu Skipulagsstofnunar árið 2015 á grundvelli 12. gr. laga nr. 106/2000 að endurskoða þá hluta umhverfismats virkjunarinnar sem varða áhrif á landslag og ásýnd lands og áhrif á ferðaþjónustu og útivist.

Í kafla 2.7.5 í frummatsskýrslu er fjallað um breytingar á framkvæmd frá mati á umhverfisáhrifum 2003. Þar kemur fram að fyrirhugað sé að byggja upp um 4,6 km langan veg vestan Skarðsfjalls frá bænum Hvammi upp að virkjun og tengivirki. Vegurinn verði útfærður í samvinnu við landeigenda en ekki sé reiknað með að vegurinn verði opinn fyrir almennri umferð að framkvæmdum loknum.

Landeigendur sendu bréf til Vegagerðarinnar í tilefni áforma hennar um að endurbyggja Hvammsveg 29. desember sl. sem m.a. er aðliggjandi að landi Hella og frístundasvæði innan jarðarinnar. Í bréfinu kemur fram að framangreint svæði muni í framtíðinni að meginstefnu til verða nýtt til frístundanota. Þar kemur fram að tilvist nýs og uppbyggðs Hvammsvegar, með tilheyrandi þungaflutningum í framtíðinni, muni hafa í för með sér verulegt ónæði og verðryrnun á því landi sem er í næsta nágrenni. Þá er farið fram á að bætt verði sú verðryrnun sem muni leiða af endurbyggingu vegarins og þess ónæðis sem óhjákvæmilega muni fylgja miklum

Þungaflutningum í tengslum við fyrirhugaðar virkjunarframkvæmdir. Jafnframt er áskilinn réttur til að koma að athugasemdum við veglagningu á síðari stigum.

Ekki er til staðar umfjöllun um framangreinda uppbyggingu Hvammsvegur í aðalskipulagi Rangárbings ytra 2010-2022. Fyrir liggur að fram er komin tillaga að deiliskipulagi fyrir Hvammsvirkjun þar sem gert er ráð fyrir að framangreindur vegur verði lagður með slitlagi. Þá er beinlínis er gert ráð fyrir að framangreindur vegur verði eini vegurinn á svæðinu notaður fyrir þungaflutninga enda mun vegur frá Þjórsárdalsvegi sem fyrirhugað er að leggja ekki vera með brú fyrir almenna umferð yfir sjálfa stífluna líkt og kemur fram í frummatsskýrslu. Hefur þannig verið vikið frá upphaflegum áformum.

Landeigendur telja að athugasemdir í frummatsskýrslu um að ekki sé gert ráð fyrir að vegurinn verði opinn fyrir almenna umferð að framkvæmdum loknum sé villandi. *Annars vegar* vilja landeigendur benda á að umræddur vegur er til staðar í dag og er nauðsynlegur fyrir landeigendur til þess að komast að eignum sínum. *Hins vegar* vilja landeigendur benda á, svo sem áður greinir, að Hvammsvegur verður eina leiðin fyrir þungaflutninga að fyrirhugaðri virkjun. Þó svo að gert sé ráð fyrir að efnisnám og efnisflutningar verði að mestu takmarkaðir við virkjunarsvæðið verður ekki framhjá því litið að þungaflutningar fari um svæðið bæði meðan á framkvæmdum stendur og eftir að þeim er lokið. Er því vegurinn framtíðaraðkoma að virkjun fyrir þungaflutninga. Breytir engu í því samhengi hvort vegurinn verði opinn fyrir almennri umferð eða ekki. Liggur fyrir að mikil umferð mun verða um veginn. Þá verður að telja að framangreind umfjöllun um hvort vegurinn verði opinn að framkvæmdum loknum eigi ekki heima í frummatsskýrslu.

Landeigendur byggja á því að endurbygging Hvammsvegur muni hafa gríðarleg umhverfisáhrif. Þá liggur ekki fyrir að farið hafi fram rannsókn á öðrum vegastæðum sem kunni að hafa minni umhverfisáhrif í för með sér fyrir veg sem ætlaður er fyrir þungaflutninga.

Landeigendur mótmæla fyrirhugaðri vegagerð og gera kröfu um að aðrir valkostir verði rannsakaðir með fullnægjandi hætti. Jafnframt gera landeigendur athugasemdir við að ekki hafi verið metin umhverfisáhrif sem hljótast af lagningu jarðstrengja á svæðinu fyrir ferðapjónustu og útivist og landslag og ásýnd landsins.

Vinsamlegast hafið samband við undirritaðan ef óskað er frekari upplýsinga eða gagna, annað hvort í gegnum síma 590-2600 eða tölvupóst á netfangið gudjon@lex.is.

Virðingarfyllt,
f.h. Guðjóns Ármannssonar hrl.,

Kristín Sólmes hdl.
Kristín Sólmes hdl.